

Kyrkomötet
Motion 2026:89
av Daniel Engström

Böneplatser längs vägar och vandringsleder

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett underlag för stift, pastorat och församlingar som vill uppföra bönevägs kors, bildstolpar eller andra mindre kristna böneplatser. Underlaget ska innehålla förslag till en sammanhållen och igenkännbar grundgestaltning med möjlighet till anpassning efter platsens lokala förutsättningar samt beskrivningar av hur privatpersoner, föreningar och enskilda markägare, i samverkan med den lokala församlingen, kan uppföra sådana böneplatser.

Motivering

I många delar av Europa finns en lång tradition av mindre kristna böneplatser längs vägar, pilgrimsleder, åkrar och vandringsstigar. De kan bestå av ett enkelt kors, en bildstolpe med ett litet tak, en Kristusbild eller ett annat bibliskt motiv. Platserna har erbjudit människor en möjlighet att bland annat stanna upp, be, tacka Gud eller söka tröst och beskydd.

Traditionen förknippas i dag främst med katolska och ortodoxa områden. Den har emellertid också funnits i protestantiska länder, även om den där ofta fått en enklare och mer återhållsam utformning. Efter reformationen avlägsnades många äldre helgedomar och vägkors i delar av Europa, men kors, minnesplatser och andra synliga uttryck för kristen tro fortsatte samtidigt att finnas kvar i olika former.

Även Sverige har en egen historia av sådana platser. Människor kunde stanna vid dem, knäfalla och be som ett komplement till gudstjänsten i församlingskyrkan. Traditionen försvann inte omedelbart genom reformationen utan levde på flera platser kvar under 1600- och 1700-talen och i vissa fall ännu längre.

Att åter ge plats för kristna böneplatser i landskapet skulle därför inte vara att okritiskt kopiera en främmande tradition. Det skulle också kunna ses som ett återknytande till en del av vårt eget kristna kulturarv, utformat utifrån Svenska kyrkans evangelisk-lutherska tro och tradition.

Svenska kyrkan konstaterar själv att intresset för andlighet, existentiella frågor och kristen tro har ökat. Unga människor med ett växande intresse för Jesus söker sig både till samtal om kristen tro och till Svenska kyrkans församlingar. Flera stift och församlingar har även märkt ett ökat intresse för konfirmation och gudstjänstliv.

När fler människor söker efter tro, mening och sammanhang behöver Svenska kyrkan möta dem även utanför kyrkobyggnaderna. Kyrkorummet kommer alltid att vara den centrala platsen för församlingens gudstjänstliv, men människans bön är inte

begränsad till kyrkans väggar. En liten böneplats längs en vandringsled, på landsbygden eller i utkanten av ett samhälle kan ge människor möjlighet att stanna upp mitt i vardagen och vända sig till Gud.

Svenska kyrkan ska inte vara rädd för att låta den kristna tron synas. Korset och de bibliska motiven är inte enbart delar av vårt historiska kulturarv. De vittnar om en levande tro och påminner människor om att kyrkan finns närvarande i samhället. I en tid då kristna symboler ofta trängs undan från det offentliga rummet behöver kyrkan med trygghet och frimodighet visa vad den tror på.

Böneplatserna bör i första hand uppföras på mark som ägs eller förvaltas av Svenska kyrkan. Det bör samtidigt finnas möjlighet för privatpersoner och andra markägare att ta initiativ till liknande platser på egen mark. Ett nationellt underlag bör därför beskriva hur en sådan process kan ske i dialog med den lokala församlingen och med respekt för markägarens ansvar, tillståndsfrågor och platsens omgivning.

Underlaget bör bland annat behandla teologisk förankring, symboler, material, tillgänglighet, trafiksäkerhet, tillstånd, kulturmiljöhänsyn och långsiktigt underhåll. Det bör även innehålla ritningar eller exempel på några olika modeller. En gemensam grundgestaltning skulle göra böneplatserna tydligt igenkännbara som en del av Svenska kyrkans närvaro, samtidigt som det måste finnas utrymme för lokala material och lokalt hantverk.

Genom ett nationellt underlag kan Svenska kyrkan ge stift, pastorat och församlingar ett praktiskt stöd, undvika att varje initiativ behöver börja från grunden och skapa ett sammanhållet uttryck i hela landet. På så sätt kan fler platser för bön växa fram längs våra vägar och vandringsleder.

Landskrona den 29 juli 2026

Daniel Engström (SDSK)